

اگر کار برای خدا باشد شکست ندارد

چون گزارش دادند بعضی‌ها ناراحت هستند می‌خواستم بگویم هیچ جای نگرانی نیست. البته من برای شهدا و شما دعا می‌کنم و همه ما باید بدانیم ما تابع اراده خداوند هستیم. ما از ائمه که بالاتر نیستیم. آنها هم در ظاهر بعضی وقت‌ها موفق نبودند، هم پیغمبر (ص)، امام علی (ع)، امام حسن (ع) و امام حسین (ع). ما که نسبت به آنها چیزی نیستیم. عمده مشیت خداوند است که هر چه او خواهد همان خوب است و آن چه او می‌خواهد باید با آغوش باز پذیرای او باشیم و از هیچ چیز نگران نباشیم. محکم باشیم و از هم اکنون برای عملیات بعد بدانید که پیروز هستیم. امروز هم پیروز هستید. اگر کار برای خدا باشد، شکست ندارد. بخشی از پیام امام (ره) پس از عملیات بدر و شهادت مهدی باکری

ماندگاران

سراینده ترانه ای ایران درگذشت
حسین گل‌گلاب، گیاه‌شناس، ادیب، نویسنده، شاعر، مترجم، فرمانده لشکر ۳۱ عاشورا بود.

شهادت مهدی باکری
مهدی باکری (برادر علی باکری و حمید باکری)، فرمانده لشکر ۳۱ عاشورا بود.

حمله باکتردهای عراقی به سکوی نفتی نوروز موجب آتش سوزی و نشت روزانه هزار بشکه نفت به دریا شد

نفت، موج، موشک، سکوی

شهرور دین

جعبه جادو

کمال الملک این بار در قاب تلویزیون

کمال الملک فیلمی ایرانی به کارگردانی علی حاتمی است که به زندگی نقاش برجسته ایرانی، کمال الملک می‌پردازد. نقش اصلی فیلم (شخصیت کمال الملک) را جمشید منشیانی بازی کرده‌است و عزت‌الله انتظامی نقش ناصرالدین شاه را برعهده دارد و نقش مظفرالدین شاه با بازی علی نصیریان است. همچنین محمدعلی کشاورز نقش اتابکر دارد.

باران بمب در تهران

حمله هوایی و موشکی عراق به شهرها و مناطق مسکونی ایران که از نخستین روزهای تجاوز آغاز شد و با شدت ادامه یافت، در خردادماه ۱۳۶۳ وارد مرحله جدیدی شد. در این تاریخ رژیم بعثی عراق با صدور اعلامیه‌ای به ساکنان شهرهای جنوبی و مرکزی ایران اخطار داد که این شهرها را مورد حمله هوایی قرار می‌دهد. در این سال تهران نیز چند مرتبه توسط رژیم بعث بمباران شد.

در بجه

سپاه، امنیت فرودگاه‌ها برعهده گرفت

در ۲۶ خرداد ۱۳۶۳ یک هواپیمای نظامی ایران (اف-۲۷) با ۸ سرنشین روبرو شد و ابتدا در بحرین و پس از سوختگیری در فرودگاه مصر بر زمین نشست. هواپیمای ایرانی که ۴ نفر بودند پس از مخالفت دولت مصر با پذیرش پناهندگی آنان، راهی فرانسه می‌شوند و در فرودگاه نیس فرانسه فرود می‌آیند. دولت فرانسه با پذیرش اعطای پناهندگی به هواپیمایریان، هواپیمای ایرانی با ۴ سرنشین دیگر آن را به ایران بازمی‌گرداند. در ۵ تیر ۶۳ نیز یک فروند هواپیمای بوئینگ ۷۲۷ در مسیر بوشهر توسط ۲ نفر روبرو و به قطر برده شد. مسافران در قطر آزاد شدند و هواپیمای همراه خدمه و رابندگان پس از سوختگیری در قاهره، در بغداد نشست و رابندگان در بغداد تسلیم شدند و پناهندگی سیاسی گرفتند. پس از این واقعه یک فروند هواپیمای ایرباس شیراز-جده با ۱۸۲ سرنشین به دست منافقان روبرو شد و ابتدا به قاهره و سپس به رم رفت. این هواپیمایریان با دخالت پلیس ایتالیایی از ۵۳ ساعت پالان می‌یابد و مسافران و هواپیمای روبرو شده به ایران بازگشتند. در این برهه بود که امام خمینی (ره) در سال ۶۳ با اتخاذ یک تصمیم جدی به قائله هواپیمایریان در ایران پایان می‌دهد. محسن رضایی در این باره می‌گوید: «حاج احمد آقا در تماسی به بنده گفت که امام (ره) فرموده‌اند: «بیچه‌های سپاه به فرودگاه رفته و آن را بگیرند و هیچ هواپیمایی حق پرواز بدون حضور پاسدار ندارد.» لذا ما این جملات امام (ره) را به نیروهای سپاه تهران و حفاظت ابلاغ کردیم.»

نیم‌نگاه

با حکم موافقت امام خمینی (ره) صورت گرفت

عفو جمعی از محکومان بدیپشنرها هیات تبریسی وضع زندانیان

۷ خردادماه

پس از بازگشایی دانشگاه صورت گرفت

تأسیس دانشگاه‌های علامه طباطبایی و علوم تحقیقات

از جمله پیامدهای اصلی انقلاب فرهنگی تأسیس دانشگاه‌های جدید پس از بازگشایی دانشگاه بوده. دانشگاه تربیت مدرس جهت آموزش مدرسان دانشگاه‌ها و تربیت اعضای هیات علمی دانشگاه‌ها تأسیس شد. دانشگاه دولتی علامه طباطبایی و واحد علوم تحقیقات هم از جمله دانشگاه‌های مهم بودند که پس از انقلاب فرهنگی تأسیس شدند.

انفجار بمب در میدان راه آهن توسط منافقان ۱۹ شهید و ۳۵۸ مجروح برجای گذاشت

تهران داغدار

منافقان چند ماه بعد یک بمب نسبتاً قوی در میدان شوش منفجر کردند که به شهادت ۴ شهروند و مجروح شدن ۵۰ نفر دیگر منجر شد.

انفجار تروریستی منافقان باعث شهادت ۱۴ تن و زخمی شدن ۸۸ تن دیگر از نمازگزاران نماز جمعه تهران شد

منافقان کوردل عامل این جنایت

که برادران به خط مقدم و عملیات بروم، برادران اجازه ندادند. حالا دیگر از ناراحتی طاقتم دارد به سر می‌رود. و می‌خواهم این مسأله را با شما، جناب فرمانده کل قوا، مطرح کنم. و تنها ناراحتی من این است که می‌بینم هر روز یکی از دوستان شهید می‌شود و با این همه دوست از دست دادن، می‌ترسم نکند من در شهر و یا در بستر بمریم و خیلی عشق به شهادت دارم و تلاش می‌کنم که به دوستانم ان شاءالله ملحق شوم. امیدوارم که جواب مصلحت رابفرمایید. ضمناً اماما، اگر خط مقدم به صورت پدافندی باشد و کاری از من ساخته نباشد، می‌توانم شرکت کنم. و اگر شرکت کنم و مثلاً کشته شوم، آیا ان شاءالله شهید هستم یا نه. در آخر امید آن دارم که با دستخط مبارک خودتان به‌طور خلاصه جواب دهید. وان شاءالله ما را احتماد جواب نامه نصیحت بفرمایید. عاشقی که تاخون در رگ دارد. دشمارا فراموش نمی‌کند و همیشه قلبش برای شما می‌تپد. ۶۳/۲/۱ دوستدار شما، سعید پورسراج

بسم‌اللهی
فرزند عزیز من، از خداوند متان مسألت می‌کنم که شما را با شهادی اسلام محشور نماید. و شما که سلامت خودتان را در راه اسلام داده‌اید، از زمره شهیدان هستید، و حق خودتان را به اسلام عزیز ادا نمودید و از این که به جبهه نمی‌شود، بروید ناراحت نباشید. امیداست خداوند شما را حفظ فرماید. والسلام علیکم ورحمة الله. ۱۱ اردیبهشت روح‌الله الموسوی‌الخمنینی

شهریوند ۶۳

افسانه سلطانی که شبان شد

داریوش فرهنگ به سرعت دست به کار شد و پس از نگارش فیلمنامه داستان به همراه مهدی هاشمی بازیگران خود را انتخاب کرد. مهدی هاشمی در نقش هم‌زمان سلطان و شبان ظاهر شد و همسرش گلاب آدینه نیز نقش سلطان پانورا بر عهده گرفت. محمد مطیع نیز در نقش وزیر اعظم بازی خاطره‌انگیزی از خود در دل مخاطبان برجای گذاشت. از دیگر بازیگران این سریال سربایان کشاورز، مرحوم حسین سببیان و احمد آقا لورامی توان نام برد که سنگ تمام گذاشتند و نام خود را با این افسانه‌ای کردند. فارغ از داستان جذاب و گیرای سریال و بازی هنرمندانه بازیگران آن، ژانر تاریخی و مهم‌تر از آن فضای کم‌دی سریال به عنوان برگ برنده آن محسوب می‌شد. این سریال زمانی به روی آنتن رفت که تلخی جنگ بر روی همه از کارن جامعه سایه افکنده بود و برنامه‌های تلویزیون جدی و کم و بیش فاقد فضای جدی جنگ در آن زمان به حدی بود که پس از اتمام ساخت سریال تولیدکنندگان آن بیم اعتراض مخاطبان نسبت به سریال

محمود محرابی | «افسانه سلطان و شبان» در مهرماه ۱۳۶۳ از شبکه یک سیما پخش شد. زمانی که این سریال به روی آنتن رفت چند سالی از شروع حمله عراق به ایران گذشته بود و فضای جامعه به شدت درگیر جنگ و مسائل مرتبط با آن بود. «افسانه سلطان و شبان» توانست به خوبی جذب مخاطب کند و شرایط مساعد جنگ نیز مانع از عدم پخش آن نشد هرچند که به روی آنتن رفتن آن نیز داستانی شنیدنی دارد. ایده اولیه این سریال را مهدی هاشمی از داستانی از کتاب «عالم آرای عباسی» اقتباس کرد و موضوع آن را با داریوش فرهنگ در میان گذاشت. داریوش فرهنگ که روزگاری در در صحنه تئاتر گذرانده بود به شدت از آن استقبال کرد. وضعیت بد اقتصادی و فضای ناسامان تئاتری آن زمان نیز پهنه‌ای شد برای آزمودن تجربیاتی نو و بدیع که البته این بار در رسانه‌های تلویزیون رقم می‌خورد. نکته قابل ذکر این بود که برنامه‌های تولیدی آن زمان تلویزیون جنگی به دل نمی‌زد و پیشنهاد تولید چنین سریالی برای مدیران سیما نیز وسوسه‌کننده بود.

دلیل اصلی تشکیل شورای عالی انقلاب فرهنگی هم همین بود. بعد از انقلاب دانشگاه‌ها مدتی بسته بود و بعد از مدتی با تشکیل شورای عالی انقلاب فرهنگی، صلاحیت درس خواندن و درس دادن دانشجویان و اساتید با توجه به عملکردی که قبل از انقلاب داشتند، مورد بررسی قرار گرفت و دانشگاه‌ها به خود با تغییر باز شدند و به روال طبیعی خود برگشتند. شورای عالی انقلاب فرهنگی کم‌کم گسترده‌تر شد و وظایف و اهداف آن نیز مشخص شد. از جمله وظایف آنها می‌توان به تهیه و تدوین سیاست‌ها و طرح‌های راهبردی کشور در زمینه‌های مختلف فرهنگی از جمله در حوزه‌های زبان، تبلیغات، اطلاع‌رسانی، چاپ و نشر، بی‌سوادی، دانشگاه‌ها، برقراری روابط علمی و پژوهشی و فرهنگی با سایر کشورها، همکاری حوزه و دانشگاه، فعالیت‌های دینی و معنوی، تهاجم فرهنگی و سایر حوزه‌های فرهنگی مربوطه اشاره کرد. در کنار تمام دستاوردهای شورای انقلاب فرهنگی در طول چهار دهه انقلاب انتقاداتی نیز به عملکرد برخی دوره‌های این نهاد فرهنگی توسط منتقدان مطرح بوده است. ورود به حیطه قانونگذاری، تداخل در وظایف در برخی از امور با سایر نهادها دیگر از جمله این انتقادات است. اعضای این شورا به دو دسته اعضای حقیقی و حقوقی تقسیم می‌شوند که هرچند سال یک‌بار تغییر می‌کنند و تعیین اعضای این شورا توسط رهبری انقلاب صورت می‌گیرد.

خاطرهنکارها

شورای عالی انقلاب فرهنگی

یادگاری از انقلاب

شهریوند تنها عمل از انقلاب گذشته بود و نهادهای مختلفی با دستور رهبری یا ریاست جمهوری روی کار می‌آمدند و جای نهادهای قبل از انقلاب را می‌گرفتند. تشکیل شورای عالی انقلاب فرهنگی هم یکی از کارهایی بود که در ۱۹ آذر ۱۳۶۳، ۶ سال بعد از پیروزی انقلاب کاش را با دستور رهبر انقلاب آغاز کرد و ریاست آن به رئیس‌جمهوری وقت سپرده شد. البته که ابتدا تنها ستاد انقلاب فرهنگی بود که از سال ۱۳۵۹ کار خود را آغاز کرده بود و بعداً به شورای عالی انقلاب فرهنگی تغییر اسم پیدا کرد.

در جلسات نخست امام در جمع اعضای ستاد انقلاب فرهنگی دستور می‌دهد برای بازگشایی دانشگاه‌ها، ستاد انقلاب فرهنگی سابقه تک‌تک افراد را بازبینی کند و از اعضای ستاد می‌خواهد که «سازمانی» درست کنند که فعالیت‌های کلیه استادان و دانشجویان را زیر نظر داشته باشد. او دستور داده بود که گروه‌هایی برای رسیدگی به سوابق معلمان و استادان و دانشجویان ایجاد شود تا عده زیادی که چهره‌هایشان را از آنی که هستند برمی‌گرداند تا به یک چهره اسلامی شناسایی شوند و دانشگاه‌ها مرکز تجمع این افراد نشود.

ایشان عقیده داشتند نباید به اظهارات و شهادت‌دادن معلمان به اسلام اکتفا شود بلکه باید سوابق آنها بررسی شود که: «این چطور آدمی بوده است؛ چکاره بوده است؛ در دانشگاه که بوده، چه می‌کرده، چه درس می‌داده؛ چه جور برخورد می‌کرده با جوان‌ها و چه توطئه‌ها داشته یا نداشته.»

دلیل اصلی تشکیل شورای عالی انقلاب فرهنگی هم همین بود. بعد از انقلاب دانشگاه‌ها مدتی بسته بود و بعد از مدتی با تشکیل شورای عالی انقلاب فرهنگی، صلاحیت درس خواندن و درس دادن دانشجویان و اساتید با توجه به عملکردی که قبل از انقلاب داشتند، مورد بررسی قرار گرفت و دانشگاه‌ها به خود با تغییر باز شدند و به روال طبیعی خود برگشتند.

شورای عالی انقلاب فرهنگی کم‌کم گسترده‌تر شد و وظایف و اهداف آن نیز مشخص شد. از جمله وظایف آنها می‌توان به تهیه و تدوین سیاست‌ها و طرح‌های راهبردی کشور در زمینه‌های مختلف فرهنگی از جمله در حوزه‌های زبان، تبلیغات، اطلاع‌رسانی، چاپ و نشر، بی‌سوادی، دانشگاه‌ها، برقراری روابط علمی و پژوهشی و فرهنگی با سایر کشورها، همکاری حوزه و دانشگاه، فعالیت‌های دینی و معنوی، تهاجم فرهنگی و سایر حوزه‌های فرهنگی مربوطه اشاره کرد. در کنار تمام دستاوردهای شورای انقلاب فرهنگی در طول چهار دهه انقلاب انتقاداتی نیز به عملکرد برخی دوره‌های این نهاد فرهنگی توسط منتقدان مطرح بوده است. ورود به حیطه قانونگذاری، تداخل در وظایف در برخی از امور با سایر نهادها دیگر از جمله این انتقادات است.

اعضای این شورا به دو دسته اعضای حقیقی و حقوقی تقسیم می‌شوند که هرچند سال یک‌بار تغییر می‌کنند و تعیین اعضای این شورا توسط رهبری انقلاب صورت می‌گیرد.

نگاه‌سال

هاشمی رئیس مجلس شد

انتخابات دومین دوره مجلس شورای اسلامی ۲۶ فروردین و ۲۷ اردیبهشت ۱۳۶۳ برگزار شد. در این دوره از انتخابات مجلس شورای اسلامی، علاوه بر حزب جمهوری اسلامی و جامعه روحانیت مبارز و مؤتلفه اسلامی، سازمان مجاهدین انقلاب اسلامی و دفتر تحکیم وحدت نیز به رقابت پرداختند. مجلس دوم نیز در تاریخ ۷ خرداد ۱۳۶۳ آغاز به کار کرد. در این دوره ناطق‌نوری، وزیر کشور بود و ۱۵۹۲ نفر آماجی خود را برای کاندیداتوری اعلام و ثبت کردند. صلاحیت حدود ۲۶۶ نفر از داوطلبان از سوی هیات‌های اجرایی و شوراهای نگهبان رد شد و ۱۱۵ نفر نیز منصرف شدند. رئیس مجلس دوم، اکبر هاشمی‌رفسنجانی و نایب‌رئیس محمد زیدی، مهدی کربوی و محمدمهدی‌ربانی ام‌لشی بودند.

بیمارستان جنگی

عکس نوشت

حضور جوانان در دانشگاه پس از انقلاب فرهنگی

بیمارستان جنگی